

विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या नेमणूका
करण्यासंबंधीचे सुधारित धोरण

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय, क्रमांक : विकाअ-१७०४/१०९२/प्र.क्र.१८५/२००४/५

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : २ एप्रिल, २००५

- वाचा :- १) शासन पत्र, सा.प्र.वि.क्र.विकाअ-१७९९/१/प्र.क्र.२७४/९९/५, दि.१२.६.२००१
२) शासन पत्र, सा.प्र.वि.क्र.विकाअ-२००१/प्र.क्र.११३/०१/५, दि.२१.६.२००१
व त्यासोबतचे मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे दि.२०.६.२००१ चे पत्र.
३) शासन निर्णय, सा.प्र.वि.क्र.विकाअ-१७९९/प्र.क्र.२७१/९९/५, दि.३०.११.१९९९
४) शासन निर्णय, सा.प्र.वि.क्र.विकाअ-२६०२/३/प्र.क्र.३८/०२/५, दि.१२.४.२००२

पार्श्वभूमी :

फौजदारी प्रक्रीया संहिता १८९८ च्या कलम २२ अनुसार समाजातील प्रतिष्ठित व्यक्तींना "जस्टीस ऑफ दि पीस" म्हणून नियुक्त केले जात असे. फौजदारी प्रक्रीया संहिता, १९७३ अमलात आल्यावर ही तरतूद वगळण्यात आली. परंतु कायद्याच्या कलम २१ मधील तरतुदीनुसार एखाद्या व्यक्तीला योग्य मुदतीकरिता, विशिष्ट क्षेत्राकरिता व विशिष्ट कामाकरिता, "विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी" म्हणून नियुक्त करण्याचे जे अधिकार शासनास प्राप्त झाले होते त्यांचा उपयोग करून (१) साक्षांकनाचे काम (२) उत्पन्न प्रमाणपत्र देण्याचे काम (३) बृहन्मुंबई पुरते ओळखपत्रेडचे काम या विशिष्ट कामांकरिता पात्र नागरिकांच्या नियुक्त्या शासनाकडून केल्या जात होत्या.

२. अशा प्रकारे फौजदारी प्रक्रीया संहिता, १८९८ च्या कलम २१ अनुसार करण्यात येत असलेल्या "विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी" म्हणून नियुक्त केल्या जात असलेल्या व्यक्तींकडून वास्तविकतः फक्त (१) साक्षांकनाचे काम (२) उत्पन्न प्रमाणपत्राचे काम आणि (३) बृहन्मुंबईपुरते ओळखपत्रेडशी संबंधित काम इतकीच मर्यादित जबाबदारी पार पाडणे अपेक्षित होते. परंतु प्रत्यक्षात त्यांना उक्त संहितेनुसार दंडाधिकारी म्हणून असलेले अन्यही अधिकार आपोआपच प्राप्त होत असल्याचे निदर्शनास आले. ते अपेक्षित नसल्यामुळे यासंबंधात फेरविचार करून शासनाने वर नमूद केलेल्या ३ मर्यादित जबाबदाऱ्या पार पाडण्यासाठी फौजदारी प्रक्रीया संहिता, १८९८ मधील तरतुदीनुसार नियुक्त्या करण्याऐवजी साध्या प्रशासकीय आदेशांद्वारे नियुक्त्या करण्याचे धोरण अवलंबण्याचे आणि अशा व्यक्तींना "विशेष कार्यकारी दंडाधिकारी" संबोधण्याऐवजी "विशेष कार्यकारी अधिकारी" असे पदनाम देण्याचे ठरविले. त्यानंतर वर "वाचा" मध्ये नमूद केलेल्या पत्रांद्वारे /निर्णयांद्वारे या नियुक्त्या करण्यासंबंधीची मार्गदर्शक तत्वे व कार्यपद्धती निश्चित करण्यात आली होती.

३. ह्या मार्गदर्शक तत्वे व कार्यपद्धतीनुसार केल्या जात असलेल्या नियुक्त्यांकरिता प्रदीर्घ कालावधी लागत असल्याचे वारंवार निदर्शनास आल्यामुळे या कार्यपद्धतीत सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. सध्याच्या कार्यपद्धतीनुसार संबंधित पालकमंत्री/संपर्कमंत्री यांचेकडून इच्छुक व्यक्तींचे अर्ज संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडे पाठविले जात होते आणि त्या व्यक्तींची चारित्र्य पडताळणी पोलीसांमार्फत करून घेऊन व पात्रतेच्या निकषांनुसार आवश्यक ती छाननी करून ते अर्ज व पात्रतेविषयीचे अभिप्राय यांसह ते जिल्हाधिकाऱ्यांकडून संबंधित पालकमंत्र्यांकडे परत पाठविण्यात येत असत. त्यानंतर त्यांचेकडून त्यापैकी योग्य त्या व्यक्तींची नियुक्तीसाठी निवड व शिफारस करून त्यांच्या याद्या/कागदपत्रे सामान्य प्रशासन विभागाकडे पाठविण्यात आल्यावर पात्रतेबाबतच्या अटीनुसार पुन्हा एकदा छाननी करून विभागाद्वारे त्या व्यक्तीच्या विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्तीचे प्रस्ताव मुख्यमंत्री महोदयांकडे मान्यतेसाठी सादर करण्यात येत असत. अशी मान्यता प्राप्त झाल्यावर जरूर ते आदेश जारी करून त्याबाबतची माहिती सर्व जनतेला व्हावी या उद्देशाने ते शासनाच्या राजपत्रात छापून प्रसिद्ध करण्यासाठी शासकीय मुद्रणालयाकडे पाठविण्यात येत असत.
४. या कार्यपद्धतीचा फेरविचार करून आता खालीलप्रमाणे सुधारित कार्यपद्धती अवलंबिण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे :-

शासन निर्णय :-

यापुढे "विशेष कार्यकारी अधिकारी" यांच्या नियुक्त्यांची कार्यवाही मुख्यत्वे जिल्हास्तरावर केली जाणे अपेक्षित असून त्यादृष्टीने खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबिण्यात यावी:-

(एक) जिल्ह्याचे पालकमंत्री आणि संपर्कमंत्री यांनी त्या जिल्ह्यासाठी प्रत्येक १००० मतदारांमागे एक या प्रमाणकानुसार नियुक्त करावयाच्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांची एकूण संख्या आणि प्रत्यक्षात त्यानुसार झालेल्या नियुक्त्यांची संख्या लक्षात घेऊन नियुक्त्यांसाठी शिल्लक असलेल्या जागांची संख्या तसेच आधी झालेल्या ज्या नियुक्त्या ४ वर्षांची मुदत पूर्ण होऊन संपुष्टात आणण्यात आल्या असतील त्यांची संख्या विचारात घेऊन व जरूर तर स्थानिक कार्यकर्त्यांशी विचार विनिमय करून योग्य त्या व्यक्तींची निवड करावी. अशा व्यक्तींची नावे व त्यांनी सादर केलेली विवरणपत्र 'ब' मधील माहिती तदनंतर संबंधित जिल्हा पोलीस अधिक्षकांकडे पाठवावी. (ह्या आदेशाच्या तारखेपर्यंतच्या नियुक्त्यांची स्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र सोबत जोडले आहे. तसेच नियुक्त्या संपुष्टात आणण्यासंबंधीच्या आदेशांच्या प्रती वेळोवेळी संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडे पाठविण्यात येतील).

(दोन) अशा प्रकारे नियुक्तीसाठी शिफारस करताना सोबतच्या प्रपत्र 'अ' मध्ये नमूद केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांचे कटाक्षाने पालन करण्यात यावे. तसेच जिल्ह्यातील सर्व भागांना योग्य प्रतिनिधीत्व मिळेल याकडे शक्यतो लक्ष पुरवावे.

(तीन) संबंधित जिल्हा पोलीस अधीक्षकांनी त्यांचेकडे प्राप्त होणाऱ्या यादीतील व्यक्तींच्या विरुद्ध कोणत्याही प्रकारच्या गुन्ह्याची नोंद नाही याची काळजीपूर्वक खात्री करून घेऊन त्याप्रमाणे अभिप्रायांची नोंद करून ती यादी संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडे १० दिवसांच्या आत पाठवावी.

(चार) जिल्हाधिकाऱ्यांकडे प्राप्त झालेल्या अशा यादीतील व्यक्तींची पात्रता उपरोल्लेखित प्रपत्र 'अ' मधील निकषांप्रमाणे पडताळून तसेच त्या व्यक्तींविरुद्ध कोणत्याही प्रकारच्या गुन्ह्याची नोंद नाही याची खात्री करून घेऊन जिल्हाधिकारी यांनी सोबतच्या प्रपत्र 'क' मधील नमुन्यानुसार नियुक्तीबाबतचे आदेश निर्गमित करावेत. ही सर्व कार्यवाही त्यांनी जिल्हा पोलीस अधिकाऱ्यांकडून यादी/कागदपत्रे प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून १० दिवसांचे आत पूर्ण करावी.

(पाच) जिल्हाधिकाऱ्यांकडून वरीलप्रमाणे निर्गमित केले जाणारे निर्णय व त्यासोबतची अनुसूची जिल्हाधिकाऱ्यांनी जवळच्या शासकीय मुद्रणालयाकडे सोबतच्या प्रपत्र 'ड' प्रमाणे नमुन्यानुसार भाग-१ असाधारण राजपत्रात प्रसिद्धीसाठी पाठवावी व पूर्वीच्या प्रघातानुसार प्रसिद्ध होणारी यादी, ओळखपत्र, प्रमाणपत्र, सूचनापत्र, रबरी शिक्के, इत्यादी साहित्य परस्पर शासकीय मुद्रणालयाकडून मिळवून ते संबंधित व्यक्तींना वितरित करण्याची व्यवस्था करावी.

(सहा) "पदसिद्ध" विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्त्यांचे बाबतीत सध्या अस्तित्वात असलेली कार्यपद्धतीच अमलात राहील.

(सात) विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्ती शासनाने रद्द न केल्यास पाच वर्षे किंवा विधानसभेची बरखास्ती यापैकी जे आधी घडेल तोपर्यंतच्या अवधीसाठी राहील व त्यानंतर ती आपोआपच संपुष्टात येईल.

(आठ) वरील (सात) अनुसार मुदत संपताच किंवा नियुक्ती त्यापूर्वीच रद्द करण्याचा निर्णय झाल्यास विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्तीचे वेळी प्राप्त झालेले सर्व साहित्य (प्रमाणपत्र, सूचनापत्र, ओळखपत्र, रबरी शिक्का, इत्यादी) विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांनी संबंधित पोलीस ठाण्याकडे /जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे विनातक्रार तत्काळ परत करणे बंधनकारक राहील. तसे ते परत करण्याची प्राथमिक जबाबदारी संबंधित विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांची असेल. त्याने ती पार पाडली नसल्याचे आढळल्यास अशी व्यक्ती योग्य त्या कारवाईस पात्र ठरेल.

(नऊ) मुदत संपल्यानंतर विशेष कार्यकारी अधिकारी पदाचा उपयोग केल्यास तो सर्वथा या पदाच्या अधिकाराचा गैरवापर ठरेल व त्याने केलेले साक्षांकन, दिलेले प्रमाणपत्र अवैध मानण्यात येईल.

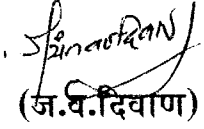
(दहा) विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्तीचेवेळी देण्यात येणारे प्रमाणपत्र /ओळखपत्र इत्यादिमध्ये ही नियुक्ती किती अवधीसाठी वैध आहे याचा स्पष्टपणे उल्लेख करण्यात यावा व प्रत्येक विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्याने हे

प्रमाणपत्र विशेष कार्यकारी अधिकारी म्हणून तो जेथे काम करित असेल तेथे सहजपणे दिसेल अशा ठिकाणी प्रदर्शित करण्याची दक्षता घ्यावी.

(अकरा) वरील प्रमाणे करण्यात आलेल्या नियुक्त्या कोणतेही कारण न देता केव्हाही रद्द करण्याचे अधिकार शासनाकडे कायम राहतील.

सर्व जिल्हाधिकाऱ्यांनी या आदेशाची अंमलबजावणी काटेकोरपणे केली जाईल याची दक्षता घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(ज.व.दिवाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

सोबत :- (१) प्रपत्रे 'अ', 'ब', 'क' व 'ड'

(२) दि.३१.३.२००५ पर्यंतच्या जिल्हावार

नियुक्त्यांची सद्यस्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र.

प्रति,

मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

उप मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मुख्य सचिव,

सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव

सर्व विभागीय आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी,

पोलीस महासंचालक, मुंबई,

सर्व पोलीस आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य,

सर्व जिल्हा पोलीस अधिक्षक,

सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने

निवडनस्ती.

शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक :- विकाअ-१७०४/१०९२/प्र.क्र.१८५/०४/५, दि. २ एप्रिल २००५ चे प्रपत्र
प्रपत्र 'अ'

विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावर नियुक्ती होण्यासाठी अर्हता व अटी आणि अधिकार

१) सामान्य प्रशासन विभागाने नियुक्त केलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकारी यांना खालील तीन अधिकार असतील :-

अ) साक्षांकनाचे काम, ब) उत्पन्न प्रमाणपत्र देणे, क) ओळख परेड

व क्वचित् प्रसंगी एखाद्या ठिकाणी शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी त्या क्षेत्रातील विशेष कार्यकारी अधिकारी यांची शांतता समितीवर तसेच मोहल्ला समितीवर नियुक्ती करण्यात येईल.

२) नियुक्ती करतांना व्यक्तीचे समाजातील स्थान आदरणीय असावे या दृष्टीने डॉक्टर, उद्योजक, वकील, प्राध्यापक, निवृत्त सरकारी अधिकारी, शेतकरी, मजूर व सामाजिक कार्यकर्ते यांचा विचार केला जावा.

३) नियुक्त्या करतेवेळी संबंधित व्यक्तींच्या उदर निर्वाहाच्या साधनांबाबत माहिती प्राप्त करून घेण्यात यावी.

४) नेमणूक करण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांच्या बाबतीत नेमणूकी नंतर काही आक्षेपार्ह बाबी आढळल्यास विहित कालावधी संपण्याअगोदर त्याचे विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील नियुक्ती कोणतेही कारण न देता रद्द करण्याचा अधिकार शासनाला राहिल.

५) नेमणूक करण्यात येणाऱ्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांचे वय सर्वसाधारणपणे २५ वर्षांपेक्षा कमी नसावे व त्याचे महाराष्ट्रातील सलग वास्तव्य किमान १५ वर्षे असावे. तसेच एकाच कुटुंबातील एकापेक्षा अधिक व्यक्तींची नियुक्ती करण्यात येऊ नये.

६) विशेष कार्यकारी अधिकारी या पदाची प्रतिष्ठा व विश्वासाहता राखण्याच्या दृष्टीने या नियुक्त्या जाती, जमाती, धर्म या बाबी विचारात न घेता करण्यात याव्यात.

७) विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या एकूण जिल्ह्यासाठीच्या प्रमाणकापैकी ३०% पदे महिलांसाठी राखीव असावीत. पूर्वी हे प्रमाण राखण्यात आलेले नसल्यास यापुढे उपलब्ध होणाऱ्या पदांवर महिलांची प्राधान्याने नियुक्ती करून हे प्रमाण गाठण्यात यावे.

८) नेमणूक करण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांनी केलेल्या कामाची नोंदवही ठेवावी व त्या नोंदवह्या तपासण्यासाठी पोलीस आयुक्त/जिल्हाधिकारी यांच्याकडून मागणी करण्यात येईल तेव्हा त्वरित सादर करावी.

९) पोलीस अहवालानुसार त्या व्यक्तींविरुद्ध कोणताही गुन्हा दाखल करण्यात आलेला नाही याची शिफारस करण्याच्या वेळी खात्री करण्यात यावी.

१०) तसेच विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावर नेमणूक करण्यात आलेली व्यक्ती शासकीय /निमशासकीय व स्वराज्य संस्थेचे (महाविद्यालयाचे प्राचार्य/शाळेचे मुख्याध्यापक वगळून) अधिकारी /कर्मचारी नाहीत असे पोलीस अहवालात नमूद करून प्रमाणित करण्यात यावे.

११) नेमणूक करण्यात येणाऱ्या व्यक्तीला लिहिता वाचता यावे ही शिक्षणाची अट घालण्यात यावी.

शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक :- विकाअ-१७०४/१०९२/प्र.क्र.१८५/०४/५, दि. २ एप्रिल २००५ चे प्रपत्र

प्रपत्र 'ब'

१. यादी क्रमांक व अनुक्रमांक :
२. पूर्ण नाव :
३. टोपण नांव, असल्यास :
४. वडिलांचे नांव :
५. जन्म दिनांक व ठिकाण :
६. विवाहित किंवा अविवाहित :
विवाहित असल्यास पत्नीचे व मुलांची नावे
७. गावचा पत्ता :
८. सध्याचा राहण्याचा पत्ता :
९. स्थायी पत्ता :
१०. राष्ट्रीयत्व :
११. शैक्षणिक पात्रता :
१२. (अ) नोकरी, शासकीय/निमशासकीय :
किंवा शिक्षक असल्यास हुद्दा, पत्ता, नेमणुकीची तारीख
१३. (ब) व्यवसाय असल्यास, कोणता व :
वार्षिक उलाढाल.
१४. अनुसूचित जाती / जमाती / इतर :
मागासवर्गीय असल्यास, जातीचे नांव
१५. अल्पसंख्यांक समाजाचे असल्यास :
समाजाचे नांव
१६. संबंधित व्यक्तीविरुद्ध भ्रष्टाचार खून, :
दरोडा, चोरी, बलात्कार इ.बाबत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे काय,
तसेच त्यांचेविरुद्ध राजकीय स्वरूपाचा गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे काय?
थोडक्यात माहिती द्यावी - गरज लागल्यास स्वतंत्र कागद जोडावा.
१७. अर्जदाराच्या कुटुंबातील इतर :
सदस्यांची विशेष कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती झाली आहे काय?

किंवा नियुक्ती प्रस्तावित आहे काय?

१८. इतर विशेष माहिती व व्यक्तींचे
समाजातील स्थान.

प्रतिज्ञापत्र

वरील अ.क्र.१ ते १५ व अ.क्र. १७ मध्ये मी दिलेली माहिती सत्य आहे व ती खोटी
असल्यास मी कार्यवाहीस पात्र राहीन.

सही/-

प्रपत्र भरून सादर करणाऱ्या व्यक्तीचे पूर्ण नाव

दिनांक :

शिक्षका :

पोलीस निरीक्षक.

9
शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक :- विकाअ-१७०४/१०९१/प्र.क्र.१८५/०४/५, दि. १ एप्रिल २००५ चे प्रपत्र

प्रपत्र 'क'

विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या नेमणुका

महाराष्ट्र शासन

निर्णय, क्रमांक : _____

जिल्हाधिकारी _____

संदर्भ :- शासन निर्णय क्र. _____, दि. _____

संदर्भाधीन शासन निर्णयाद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून भी, जिल्हाधिकारी _____, जिल्हा _____ आता सोबत जोडलेल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या व्यक्तींची विशेष कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती करित आहे. ही नियुक्ती सामान्यतः हा निर्णय निर्गमित केल्याच्या तारखेपासून ५ वर्षे किंवा विद्यमान विधानसभा बरखास्त होणे यापैकी जे आधी घडेल तोपर्यंत अस्तित्वात राहील. तसेच राज्य शासनास विशेष कार्यकारी अधिकारी यांची ही नियुक्ती वरील कालावधी पूर्ण होण्यापूर्वी केंद्राही, कोणतीही कारणे न देता संपुष्टात आणण्याचा अधिकार राहील. ही मुदत संपताच किंवा ती त्यापूर्वीच संपुष्टात आणण्यात आल्यास विशेष कार्यकारी अधिकारी पदासाठी प्राप्त झालेले सर्व साहित्य संबंधित पोलीस ठाणे किंवा जिल्हाधिकारी यांच्या कार्यालयापुढे तत्काळ परत करण्याची प्राथमिक जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित विशेष कार्यकारी अधिकार्यांची राहील.

२. विशेष कार्यकारी अधिकारी पुढे उल्लेख केलेली कर्तव्ये पार पाडण्यास सक्षम राहतील:-

(एक) साक्षांकनाचे काम :- साक्षांकनासाठी, पडताळणीसाठी किंवा यथास्थिती अधिप्रमाणनासाठी त्यांच्यापुढे आणलेल्या दस्तऐवजांचे साक्षांकन, पडताळणी किंवा अधिप्रमाणन करणे आणि राज्य शासनाने याबाबत काढलेल्या अनुदेशानुसार अशा दस्तऐवजांवर त्यांची विहित मोहोर उमटवणे व तारखेसह स्वाक्षरी करणे व स्वाक्षरीखाली स्वतःचे नावही लिहिणे.

(दोन) उत्पन्न प्रमाणपत्र देणे :- पालकांचे उत्पन्न इत्यादीबाबत वस्तुस्थितीची पूर्ण पडताळणी केल्यानंतर उत्पन्नविषयक प्रमाणपत्र देणे;

(तीन) ओळखपत्रेड :- संबंधित पोलीस आयुक्त/जिल्हा पोलीस अधिक्षक जेव्हा मागणी करतील तेव्हा शासनाने वेळोवेळी चिहित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार व दिलेल्या आदेशानुसार ओळखपत्रेड घेण्याची कार्यवाही करणे.

३. नियुक्त करण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांना मोहोर उमटविण्यासाठी शिक्का नजिकच्या पोलीस स्टेशनकडून उपलब्ध करून घ्यावा. तसेच साक्षांकित केलेल्या किंवा उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र दिलेल्यांची माहिती एका नोंदवहीत न चुकता नमूद करावी व ज्या वेळेस या नोंदवहीची अवलोकनासाठी संबंधित पोलीस आयुक्त/अधीक्षक/जिल्हाधिकारी यांचेकडून मागणी केली जाईल त्या वेळी ती तात्काळ उपलब्ध करून देण्यात यावी.

४. या शासन निर्णयाद्वारे नेमण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांची, शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार त्या क्षेत्रातील मोहल्ला समिती / शांतता समितीवर पोलीस आयुक्त / जिल्हाधिकारी यांनी नियुक्ती करावी.

५. या शासन निर्णयाद्वारे केलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या नियुक्त्या "मानसेवी" असून त्यांना सोपविण्यात आलेल्या वरील कामांबाबत कोणतेही मानधन, वेतन किंवा भत्ता अनुज्ञेय राहणार नाही.

६. प्रत्येक विशेष कार्यकारी अधिकारी यांनी आपल्या नियुक्तीची वैधता सुस्पष्टपणे दर्शविणारे प्रमाणपत्र आपल्या विशेष कार्यकारी अधिकारी पदाच्या कामाच्या जागी सर्वांना सहजपणे दिसेल अशा ठिकाणी लावावे व या कामासाठी येणाऱ्या व्यक्तीने मागणी केल्यास ते त्या व्यक्तीस दाखवावे.

अनुसूची

अनुक्रमांक	नाव व पत्ता

जिल्हाधिकारी,

जिल्हा _____

शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक :- विकाअ-१७०४/१०९२/प्र.क्र.१८५/०४/५, दि. २ एप्रिल २००५ चे प्रपत्र
प्रपत्र 'ड'

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण
प्राधिकृत प्रकाशन

वार, दिनांक / शके

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ दिले आहे.

भाग

उप विभाग

अधिसूचना

विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या नेमणूक
शासन निर्णय

जिल्हाधिकारी _____, जिल्हा _____ ह्या शासन निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या व्यक्तींची _____ जिल्ह्याचे विशेष कार्यकारी अधिकारी म्हणून नियुक्ती करित आहे. ही नियुक्ती सामान्यतः हा निर्णय निर्गमित केल्याच्या तारखेपासून ५ वर्षांकरिता अथवा पुढील आदेश होईपर्यंत अस्तित्वात राहील. तसेच राज्य शासनास विशेष कार्यकारी अधिकारी यांची ही नियुक्ती वरील कालावधी पूर्ण होण्यापूर्वी केंव्हाही, कोणतीही कारणे न देता संपुष्टात आणण्याचा अधिकार राहील.

२. विशेष कार्यकारी अधिकारी पुढे उल्लेख केलेली कर्तव्ये पार पाडण्यास सक्षम राहतील:-

(एक) साक्षांकनाचे काम :- साक्षांकनासाठी, पडताळणीसाठी किंवा यथास्थिती अधिप्रमाणनासाठी त्यांच्यापुढे आणलेल्या दस्तऐवजांचे साक्षांकन, पडताळणी किंवा अधिप्रमाणन करणे आणि राज्य शासनाने याबाबत काढलेल्या अनुदेशानुसार अशा दस्तऐवजांवर त्यांची विहित मोहोर उमटवणे व तारखेसह स्वाक्षरी करणे व स्वाक्षरीखाली स्वतः चे नावही लिहिणे.

(दोन) उत्पन्न प्रमाणपत्र देणे :- पालकांचे उत्पन्न इत्यादीबाबत वस्तुस्थितीची पूर्ण पडताळणी केल्यानंतर उत्पन्नविषयक प्रमाणपत्र देणे;

(तीन) ओळखपरेड :- संबंधित पोलीस आयुक्त/जिल्हा पोलीस अधिक्षक जेव्हा मागणी करतील तेव्हा शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या कार्यपद्धतीनुसार व दिलेल्या आदेशानुसार ओळखपरेड घेण्याची कार्यवाही करणे.

३. नियुक्त करण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांना मोहोर उमटविण्यासाठी शिक्का नजिकच्या पोलीस स्टेशनकडून उपलब्ध करून घ्यावा. तसेच साक्षात्कृत केलेल्या किंवा उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र दिलेल्यांची माहिती एका नोंदवहीत न चुकता नमूद करावी व ज्या वेळेस या नोंदवहीची अवलोकनासाठी मागणी पोलीस आयुक्त/जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांचेकडून केली जाईल त्या वेळी ती तात्काळ उपलब्ध करून देण्यात यावी.

४. या शासन निर्णयाद्वारे नेमण्यात आलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकाऱ्यांची, शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी आवश्यकतेनुसार त्या क्षेत्रातील मोहल्ला समिती / शांतता समितीवर पोलीस आयुक्त / जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांनी नियुक्ती करावी.

५. या शासन निर्णयाद्वारे केलेल्या विशेष कार्यकारी अधिकारी यांच्या नियुक्त्या "मानसेवी" असून त्यांना सोपविण्यात आलेल्या वरील कामांबाबत कोणतेही मानधन, वेतन किंवा भत्ता अनुज्ञेय राहणार नाही.

६. प्रत्येक विशेष कार्यकारी अधिकारी यांनी आपल्या नियुक्तीची वैधता सुस्पष्टपणे दर्शविणारे प्रमाणपत्र आपल्या विशेष कार्यकारी अधिकारी पदाच्या कामाच्या जागी सर्वाना सहजपणे दिसेल अशा ठिकाणी लावावे व या कामासाठी येणाऱ्या व्यक्तीने मागणी केल्यास ते त्या व्यक्तीस दाखवावे.

अनुसूची

अनुक्रमांक	नाव व पत्ता	अनुक्रमांक	नाव व पत्ता

जिल्हाधिकारी,

जिल्हा

शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक :- विकाअ-१७०४/१०९२/प्र.क्र.१८५/०४/५, दि. २ एप्रिल २००५ चे प्रपत्र

दिनांक ३१.३.२००५ पर्यंतच्या विशेष कार्यकारी अधिकारी पदावरील
जिल्हावार नियुक्त्यांची सद्यस्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नांव	प्रमाणक	प्रसिद्ध झालेली नावे	शिल्लक
१	२	३	४	५
१	मुंबई शहर	७,३९०	६,४३५	९५५
२	मुंबई उपनगर	७,३९०	९,४२७	२०३७ अधिक
३	औरंगाबाद	१,४७६	१,१२१	३५५
४	अहमदनगर	२,३०५	२,०५३	२५२
५	अकोला	९७१	१,०१४	४३ अधिक
६	अमरावती	१,६७५	१,५२०	१५५
७	बीड	१,३१२	१०४८	२६४
८	बुलढाणा	१,४००	१,३०८	९२
९	भंडारा	१,४५२	१,४२९	२३
१०	चंद्रपूर	१,२८१	७४८	५३३
११	धुळे	१,०९०	१,००७	८३
१२	गोंदिया	७५६	८३७	८१ अधिक
१३	गडचिरोली	४९८	४६२	३६
१४	हिंगोली	५५५	५३७	१८
१५	जालना	९१५	८२५	९०
१६	जळगाव	२,२४८	२,३९०	१४२ अधिक
१७	कोल्हापूर	२,२०२	१,५९२	६१०
१८	लातूर	१,१९७	१,१२३	७४
१९	नांदेड	१,७७३	९९६	७७७
२०	नंदूरबार	९०१	१,३३८	४३७ अधिक
२१	नाशिक	३,०५२	३,२१३	१६१ अधिक
२२	नागपूर	२,४४३	३,६३५	११९२ अधिक
२३	पुणे	४,५८४	४,८३१	२४७ अधिक
२४	परभणी	१,३८८	५३९	८४९
२५	रत्नागिरी	१,०३७	५६८	४६९
२६	रायगड	१,२१६	१,१२२	९४
२७	सिंधुदुर्ग	९३९	७५६	१८३

२८	सातारा	१,७१६	१,३८८	३२८
२९	सांगली	१,७७९	१,३०८	४७१
३०	सोलापूर	२,३१४	२,८९०	५७६ अधिक
३१	ठाणे	४,५९७	४,७६३	१६६ अधिक
३२	उस्मानाबाद	८०८	५६४	२४४
३३	वाशिम	६६०	३८६	२७४
३४	वर्धा	७९१	९६७	१७६ अधिक
३५	यवतमाळ	१,४९४	१,३७५	११९
	एकूण	६७,६०५	६५,५१५	